

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave

Forslag til Natura 2000-plan for N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringssvar "Miljøstyrelsens generelle høringssvar vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringssvar for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **3** høringssvar. Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Datagrundlag
2. Indsatsprogram
3. Lovgrundlag
4. Modstridende interesser
5. Målsætninger
6. Udpegningsgrundlag og områdegrænser
7. Økonomi
8. Andet

Dette høringsnotat er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringsvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringsnotatet gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne hørings svar.

Det bemærkes, at høringsvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringsvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Resumé af hørings svar

Endelave Natur og Miljø anmoder om, at GISkort og den vedlagte manglende registrering af den marine naturtype vadeflade (1140) opdateres, da den manglende arealmæssige registrering og kortlægning på MiljøGIS-kortet af naturtypen vadeflade (1140) har resulteret i, at Kystdirektoratet for nyligt har meddelt en 10 årig tilladelse til klapping af havneslam på vadefladen syd for havnen. Derudover anmoder de om, at lagunen inden for odden øst for Terneøen registreres og at den nordlige lagune afregistreres (ferskvand). Derudover er lagunerne angivet med forkert signatur.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det har fra miljømålslovens vedtagelse været kendt, at der ikke ville være målrettede datasæt tilstede for alle arter og naturtyper, hvorfor det fremgår af lovbemærkningerne, at Natura 2000-planerne løbende vil blive udbygget med nye overvågningsdata. Dette ændrer ikke på at habitatbekendtgørelsen fastsætter krav til myndighedernes sagsbehandling ved planlægning og administration efter væsentlige dele af Miljøministeriets lovgivning, når planlægning eller administration berører internationale naturbeskyttelsesområder eller beskyttelse af visse arter. I den konkrete sagsbehandling træffes afgørelser på baggrund af det til enhver tid bedste faglige grundlag, hvilket ikke nødvendigvis er kortlægningen af habitatnatur i basisanalysen, da denne kun opdateres hvert 6. år. Konkret sagsbehandling vil altid skulle foregå efter nyeste tilgængelige viden og ud fra forsigtighedsprincippet. Forsigtighedsprincippet indebærer, at hvis der er videnskabeligt grundlag for rimelig tvivl om skadevirkninger, skal denne tvivl komme Natura 2000-området til gode. Hensynet til de udpegede områder skal vægtes højest.

Resumé af hørings svar

Odder Kommune mener ikke, at basisanalysen bør stå alene som forvaltningsgrundlag. Der er behov for at supplere Natura 2000-planerne med præciserende målsætninger, der inddrager eventuel anden viden om det bestemte naturområde specifikt og om naturtypen generelt. På denne måde kan kommunerne hjemle indførelse af nødvendige indsatser, og man kan undgå at gennemtvinge unødvendige eller skadelige tiltag.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen gælder udelukkende for arter, naturtyper og fugle på det aktuelle Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag, selv om planen også bidrager til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier. For habitatområderne er det udelukkende arter på habitatdirektivets bilag II og naturtyper på habitatdirektivets bilag I, der kan indgå i områdernes udpegningsgrundlag, mens det for fuglebeskyttelsesområderne er fugle, der fremgår af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4 stk. 1 (yngle- og trækfuglearter omfattet af direktivets bilag 1) og artikel 4, stk. 2 (regelmæssigt tilbagevendende trækfugle samt visse forekomster af ynglefugle, som ikke er opført i bilag 1).

Endelig skal Miljøstyrelsen gøre Odder Kommune opmærksom på, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne, mens handleplanlægningen primært er en kommunal myndighedsopgave. Natura 2000-planerne fastlægger således rammerne for kommunernes og Miljøstyrelsens opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer.

Emnet er yderligere beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

2. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

Endelave Natur og Miljø anmoder om, at der udarbejdes en særskilt vejledning om klapping på vadeflader, og at dette også gælder den manglende registrering af vadeflader ved Endelave, hvor store mængder havneslam, der senest er klappet i foråret 2022, flyder ud og bevæge sig ind over vadeflader og tilslammer stadig større arealer af den vestlige del af vadeflader og påvirker/ændrer dennes hydraulik og dynamik og har mulige effekter på vadefladers flora og fauna uden en væsentlighedsvurdering har fundet sted.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I den gældende regulering af henholdsvis klap- og råstofområdet gælder ikke et forbud mod klapping eller råstofindvinding i de marine Natura 2000-områder. Tilladelse til klapping og råstofindvinding er derimod omfattet af undersøgelseskravet i habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 og 2. I forbindelse med sagsbehandlingen af individuelle ansøgninger vil der blive lavet en konkret vurdering og taget stilling til, hvorvidt klapping og råstofindvinding kan tillades i de marine Natura 2000-områder. Opdateringer af vejledninger, som f.eks. vedrørende klapping i Natura 2000-områder, udarbejdes for, at ansøgere kan få en bedre indsigt i, hvilke krav der er til projekter/ansøgninger, og hvorledes disse håndteres i forhold til gældende regler i Natura 2000-områder. Retningslinjen kan således rumme andre vejledninger af ansøgningstyper end klapping så som fx. by-pass af havbundsmateriale samt revlefodring med materiale til kystbeskyttelsesformål.

Resumé af høringssvar

Endelave Natur og Miljø anmoder om, at der jf. Planens generelle retningslinjer for indsats skal foretages en kvantificering og muligt bekæmpelse af vadegræs for dele af Natura 2000-området (Endelave). Ifølge Endelave Natur og Miljø er udbredelsen af vadegræs betydeligt større end dokumenteret i Natura 2000.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete projektforslag skal således rettes mod relevante handleplanmyndighed.

Indsatserne i Natura 2000-planernes indsatsprogram er valgt på baggrund af en faglig tilgang. Ved gennemførelse af de enkelte indsatser skal relevante myndighed vurdere konkret, hvor det i området giver mening at gennemføre indsatsen med fokus på evt. behov for konkrete hensyn. Natura 2000-planerne indeholder langsigtede målsætninger for hvert enkelt Natura 2000-område. Indsatser i indsatsprogrammet skal bidrage til, at de langsigtede målsætninger opfyldes på sigt, hvorfor der planperiode for planperiode prioriteres en særlig indsats, hvor behovet vurderes at være størst.

Resumé af høringssvar

Endelave Natur og Miljø anmoder om at der angives brugbare retningslinjer for, hvorledes de 10% invasive arter er tænkt anvendt i praksis. Termen 10% dækning er uspecifik. 10% af hvad?

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne bygger på basisanalyserne, der redegør for datagrundlaget. Data er indsamlet i perioden 2013-2019 som en del af det nationale overvågningsprogram – NOVANA. Der er tale om kvalitetssikrede data, der er indsamlet på nationalt niveau ud fra tekniske anvisninger udarbejdet i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen. Formålet er at sikre et ensartet datagrundlag. Af de tekniske anvisninger fremgår det tydeligt, hvorledes andelen af invasive arter på de kortlagte arealer er opgjort.

3. Lovgrundlag

Resumé af høringssvar

Endelave Natur og Miljø anmoder om, at der udarbejdes en væsentligheds/konsekvensvurdering af det foretagne muslingeskrab for at sikre, at udpegningsgrundlaget for "Bugter, stenrev og sandbanker" er tilstrækkeligt jf. basisanalysens trusselsvurdering og planens krav til bevaringsstatus. Muslingeskrab skal, hvis ikke det videnskabeligt kan dokumenteres, at skrabet ikke skader udpegningsgrundlaget, ske udenfor Natura 2000-området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Muslingeskrab er forbudt i alle Natura 2000-områder og indenfor 100 meter til områderne. Der kan gives tilladelse i visse områder til muslingeskrab, hvis en konsekvensvurdering udelukker skade. Horsens Fjord er et af disse områder. Der er således altid foretaget konsekvensvurdering for tilladt muslingeskrab i Natura 2000-området Horsens Fjord.

4. Modstridende interesser

Resumé af høringssvar

Odder Kommune mener, at hvis Natura 2000-planerne skal fremme biodiversitet og dermed leve op til habitatdirektivets formål, bør der indgå en mere grundig og alsidig afvejning af modsatrettede interesser. I planudkastene er der tilsyneladende kun foretaget en afvejning mellem naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen gælder udelukkende for arter, naturtyper og fugle på det aktuelle Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag, selv om planen også bidrager til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier. For habitatområderne er det udelukkende arter på habitatdirektivets bilag II og naturtyper på habitatdirektivets bilag I, der kan indgå i områdernes udpegningsgrundlag, mens det for fuglebeskyttelsesområderne er fugle, der fremgår af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4 stk. 1 (yngle- og trækfuglearter omfattet af direktivets bilag 1) og artikel 4, stk. 2 (regelmæssigt tilbagevendende trækfugle samt visse forekomster af ynglefugle, som ikke er opført i bilag 1). Som en konsekvens af dette foretager Miljøstyrelsen i Natura 2000-planernes kapitel "Modstridende naturinteresser" alene afvejninger mellem de enkelte elementer på områdernes udpegningsgrundlag.

Endelig skal Miljøstyrelsen gøre Odder Kommunen opmærksom på, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne, mens handleplanlægningen primært er en kommunal myndighedsopgave. Natura 2000-planerne fastlægger således rammerne for kommunernes og Miljøstyrelsens opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer.

Emnet er desuden beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

5. Målsætninger

Resumé af høringssvar

Odder Kommune vil opfordre til, at strukturel variation, rig blomstring og bevarelse af nationalt truede og rødlistede arter bliver skrevet ind som overordnede målsætninger for de enkelte naturtyper. Variation og rig blomstring skal have mindst samme vægt som de konkrete, databaserede målsætninger. På den måde kan Natura 2000-planerne bruges som løftestang til en tiltrængt optimering af naturplejereleterede støtteløsninger, og give os, som handleplanmyndighed, hjemmel til at kunne kræve justering af plejeløsninger på konkrete arealer.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen gælder udelukkende for arter, naturtyper og fugle på det aktuelle Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag, selv om planen også bidrager til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier. For habitatområderne er det udelukkende arter på habitatdirektivets bilag II og naturtyper på habitatdirektivets bilag I, der kan indgå i områdernes udpegningsgrundlag, mens det for fuglebeskyttelsesområderne er fugle, der fremgår af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4 stk. 1 (yngle- og trækfuglearter omfattet af direktivets bilag 1) og artikel 4, stk. 2 (regelmæssigt tilbagevendende trækfugle samt visse forekomster af ynglefugle, som ikke er opført i bilag 1). Som en konsekvens af dette medtager Miljøstyrelsen i Natura 2000-planernes kapitel "Målsætninger" alene afvejninger der er af betydning for de naturtyper, arter og fugle på områdernes udpegningsgrundlag.

Endelig skal Miljøstyrelsen gøre Odder Kommune opmærksom på, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne, mens handleplanlægningen primært er en kommunal myndighedsopgave. Natura 2000-planerne fastlægger således rammerne for kommunernes og Miljøstyrelsens opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer.

Emnet er desuden beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

6. Udpegningsgrundlag og områdegrænser

Resumé af høringssvar

Endelave Natur og Miljø anmoder om, at hele Endelave igen bliver en del af Natura 2000-området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at spørgsmål om Natura 2000-områdernes størrelse og afgrænsning er ikke omfattet af denne høring. Da områderne blev udpeget og ved den seneste revision af områdefgrænsningen, var udpegningerne genstand for en selvstændig høring. For de udpegede områder sætter Natura 2000-planerne rammerne for myndighedernes udøvelse af deres beføjelser for at efterleve EU-naturforpligtelserne.

Resumé af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Horsens foreslår en udvidelse af områdets areal, så mere af Horsens Fjord vil blive beskyttet. Området er 16,2 km² stort og dækker området vest for N56 indtil Husodde i Horsens Fjord. Se bilag 1. Området bør medtages for at give ålegræs en mulighed for at dække et større areal af Horsens Fjord. Samtidig bør det forbydes at foretage fiskeri med bundskrabene redskaber i området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at spørgsmål om Natura 2000-områdernes størrelse og afgrænsning er ikke omfattet af denne høring. Da områderne blev udpeget og ved den seneste revision af områdefgrænsningen, var udpegningerne genstand for en selvstændig høring. For de udpegede områder sætter Natura 2000-planerne rammerne for myndighedernes udøvelse af deres beføjelser for at efterleve EU-naturforpligtelserne.

7. Økonomi

Resumé af høringssvar

Odder Kommune savner et konkret virkemiddelkatalog i forslaget til Natura 2000-planerne, hvor finansieringsmulighederne til indsatserne beskrives. Det savnes, at planerne peger mere konkret på, hvilke indsatser forventes at blive finansieret af staten og hvilke af kommunerne – og hvor midlerne skal komme fra.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig kommunens ønsker i forhold til oplysning om finansiering af de mulige indsatser i forbindelse med handleplanlægningen. Miljøstyrelsen skal oplyse, at indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

Emnet er behandlet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

8. Andet

Resumé af høringssvar

Odder Kommune påpeger et par faktuelle rettelser under områdebeskrivelsen. Hou Røn og Søby Rev er ikke nævnt under Vildtreservater og Søvind fredningen er ikke nævnt under fredninger.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Odder Kommunes input og vil derfor i den endelige Natura 2000-plans områdebeskrivelse håndtere dette ved, at afsnittet opdateres med de nye oplysninger.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave

På baggrund af de indkomne bemærkninger er Natura 2000-planens afsnit om "Områdebeskrivelse" tilrettet, så det præciseres, at Vildtreservaterne Hou Røn og Søby Rev samt Søvind fredningen ligger inden for området.

I løbet af høringsperioden er Miljøstyrelsen derudover blevet opmærksom på, at den i Natura 2000-planen beskrevne levestedskortlægning for havterne og klyde er upræcis formuleret. Afsnittet er således blevet opdateret med mindre rettelser i den endelige Natura 2000-plan.

Registrering af arealandel med invasive plantearter blev foretaget som et led i kortlægningen af lysåben og skovhabitatnatur i perioden 2016-2019. Miljøstyrelsen har siden NOVANA kortlægningen af habitatnatur 2016-2019 i anden sammenhæng fået forskere og fageksperter til at vurdere de ikke-hjemmehørende arter i Danmark med henblik på at vurdere, hvilke arter, der er invasive. Det vurderes, at der i øjeblikket er 77 arter, der optræder invasivt i Danmark. Listen opdateres løbende. Det drejer sig om ikke-hjemmehørende arter af dyr og planter med et stort spredningspotentiale, som har en negativ påvirkning på de hjemmehørende arter og arternes levesteder.

I forbindelse med den seneste gennemgang af listen over invasive arter i Danmark vurderes en række af de arter, som er registreret som invasive i NOVANA-kortlægningen, ikke at optræde invasivt i Danmark på nuværende tidspunkt. Det drejer sig om alle arter af ædelgran, alle arter af lærk, alle arter af gran (undtagen sitka-gran der stadig regnes som invasiv), østrigsk fyr og douglasgran samt canadisk bakkestjerne, rundlobet bjørneklo, arter af bærmispel, hvid kornel, bukketorn, hjortetaktræ, kamtchatka-rose og arter af snebær. Under høringsperioden er arealet med invasive arter i indsatsprogrammet justeret på baggrund af dette, idet der i denne planperiode alene er indsatser mod invasive arter, der aktuelt optræder som invasive arter i Danmark.

I MiljøGIS (<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>) på Miljøstyrelsens hjemmeside er der tilføjet et lag, der viser de arealer, der ligger til grund for beregning af indsatsen mod invasive arter i Natura 2000-planerne. I MiljøGIS er der desuden tilføjet en vejledning med forklaring til de enkelte kolonner i data. Data kan downloades til brug i eget GIS-system enten via tabelfunktionen under det pågældende tema eller ved WMS/WFS download. Data fra den oprindelige kortlægning af invasive arter kan ses under temaet "Lysåbne naturtyper (2016-2019) - Naturtilstand" i den kolonne, der hedder "invasive" samt under temaet "Skovnaturtyper (2016-2019)" i kolonnen "invasive".

Som følge af denne opdatering er det i Natura 2000-planens angivne areal, hvor der ifølge de områdespecifikke retningslinjer bør iværksættes en bekæmpelse af invasive arter ændret fra 98 ha til 92 ha.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne hørings svar til Natura 2000- planforslaget N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave

Sagsnummer	Høringspart
2022-37754	Endelave Natur og Miljø
2022-39038	Odde Kommune
2022-39763	Danmarks Naturfredningsforening, Horsens